

Eileen Favorite: Sankarittaret | Maailmankirjat

The Heroines suom. Maria Erämaja, Gummerus 2008

Maria Parvikko

Aiemmin Suomessa melko tuntemattoman amerikkalaiskirjailija Eileen Favoriten esikoisromaanin Sankarittaret on pirskahteleva sekoitus kirjallisuushistoriaa, fantasiaa ja feminismiä. Melko ristiriitaisen vastaanoton saanut teos ilahduttaa hyväntuulisuudellaan puutteistaan huolimatta. Seikkailun keskipisteessä on 13-vuotias Penny Entwhistle, jonka murrosiän ensi tyrskähdykset värittävät tarinaa. Hän on turhautunut ja vihainen rimppakinttu, joka kokee olevansa väärinymmärretty ja yksinäinen.

Penny elää äitinsä Anne-Marien ja taloudenhoitaja Grettan kanssa Prairie Bluffin pikkukaupungissa Illinoisissa preerian ja metsän idyllisesti eristämällä täyshoitolaksi muutetulla tilalla. Heidän elämänsä olisi tavanomaista, elleivät monet täyshoitolan vieraista olisi kuuluisien romaanien ja tarujen naispäähenkilöitä, jotka saapuvat täyshoitolaan lepuuttamaan hermojaan tarinoidensa stressaavissa käännteissä.

”Hänen mustat hiuksensa olivat hajallaan, ja kasvot olivat valkeat kuin pihan lumiset koi-vut. Hänellä oli malvanväriset renkaat silmien alla, mutta pelkkä vilkaisu jadenvihreisiin silmiin ja pikkuruiseen vyötäröön paljasti minulle saman tien, kenen kanssa olin tekemisissä, vaikkei hän ollutkaan ihan yhtä kaunis kuin Vivien Leigh. Hän kurkotti vapisevan kätensä vastaanottotiskiä kohti saadakseen tukea, mutta lyhyesti sitten kylmille lattialaatoille inhottavasti jysähtäen.”

Anne-Marie hoivaa rasittuneita sankarittaria teellä ja sympatialla, Pennyn mielestä liiankin huolellisesti. Hän on kateellinen menettämästään huomiosta, mutta koska osaa ilmaista asian vain teineille ominaiseen tapaan, viilenevät äidin ja tyttären välit entisestään. Uhma äitiään kohtaan johtaa Pennyn monipolvisen seikkailuun, johon Favorite saa mahtumaan niin valiumia kuin taruista karanneen kelttikuninkaankin. Teemoina toistuvatkin nuoren tytön identiteetin etsintä, seksuaalisuuden herääminen ja uudenlaisen äitisuhteen muodostuminen.

Keveän pintansa alla teos käsittelee naisen asemaa; miehet on henkilöinä jätetty sivuosiin, joko hyödyttömiksi tai hankaluuksia aiheuttaviksi. Romaanin kritiikki pureutuu kirjallisuuden tavanomaisia ratkaisuja ja naiskuvaa kohtaan. Tätä kautta peilataan naisen asemaa nykymaailmassa. Miehen aseman teoksessa kiteyttää sairaalan tohtori Keller, joka on ärsyttävä yhdistelmä kelvottomuutta ja kieroilua. Naiset muodostavat vastakohtapareja, kuten Anne-Marie ja taloudenhoitaja Gretta, jotka ovat jo fyysisestikin toistensa vastakohtia. He muodostavat kaksinapaisen arkea pyörittävän tehopariston, jonka molemmat osapuolet hoitavat asiat omaan persoonalliseen tapansa.

”Joskus Sankarittarien kanssa tarvittiin lujia otteita, joskus lempeitä. Scarlettin ollessa kiltti ja pökerryksissä äiti saattoi ohjailta häntä ystävällisin sanoin ja myötätunnolla tavalla,

johon Gretta harvoin kykeni. Gretta pani hösseliksi arkipäiväisemmillä taidoillaan: hän pu-
disti verhot, haki keittiötikkaat ja kiinnitti koukut verhotankoon. Istahdin hiljaa pinnatu-
oliin katsomaan.”

Penny on lähes kliseisyyteen asti ideaali tyttökirjan sankaritar punaisine sotkuisine hiuksi-
neen ja laihoine, mustelmaisine jalkoineen. Hän on huolittelematon, villi ja rajoja rikkova,
haparoiva ja epävarma, mutta kasvava. Hänellä on mittaamaton määrä metsää vaellettava-
naan, mutta muiden lasten keskuudessa hän on outo lintu. Penny pyrkii Peppi Pitkätossun
itsenäisyyteen ja seikkailee luonnossa kuin Ronja Ryövärintytär ikään. Nuortenkirjana ro-
maani toimii värikkäänä ja erilaisena, mutta aikuislukijalle se tarjonee tuskin mitään uut-
ta.

Kontrasti todellisuuden ja romaanihenkilöiden välillä yhtenäisyyksineen on mielestäni toi-
miva ja ideana hyvä, mutta teos vaikuttaa keskeneräiseltä ja jää kovin pinnalliseksi. Hen-
kilöt ja tapahtumat jäävät paperiksi. Lisäksi romaania vaivaa juonen summittaisuus ja epä-
loogisuus. Sivutarinat erilaisine sankaritarineen rikkovat kirjan rytmin hajauttaen jo muu-
toinkin rönsyilevän kertomuksen. Teoksen kielessä on turhaa toistoa jopa häiritsevyyteen
asti ja teksti sisältää lamauttavan paljon huonoa suomea. Kokonaisuudessaan romaani on
kuitenkin herttainen satufantasian ylistys, jonka makean kuoren alla piilee aimo annos fe-
minismiä.